

mogla za nje skerbeti, če jim zaslužka zmanjka, če jih bolezin zadéne i. t. d.

Soseske dobro premislite: kaj delate! Ne pustite, de bi bili naši opomini glasovi vpijočigo v pušavi!

Nova ministerska ukaza.

I. Minister pravice je ukazal, de se imajo postavne bukve berž začeti v slovanske jezike prestavljati. Za rusinski jezik (ruthenische Sprache) je bila v ta namén berž komisija odločena, ki ima to delo prevzeti, in ob enim je minister ukazal, de se ima to tudi kmalo v multanskim (moldauische), ilirskim in našim slovenskim jeziku zgoditi. Zraven tega ukaže minister pravice uradnikom, ki pri cesarskih sodnjiških gospóskah služijo, de nej se hitro hitro naučijo slovanskiga jezika tiste dežele, v kateri si kruh služijo, kér bo kmalo treba, v kancelijah vse v tistim jeziku pisati (ausschliessender Gebrauch der Landessprache), kteriga ljudstvo govori — sicer si morajo kje drugod svoj kruh iskati.

Ta ukaz je velike hvale vreden, de bojo saj enkrat omolknili tisti sovražniki, ki ne morejo zapopasti, de bi se moglo v kancelijah drugači kakor nemško pisariti.

Tako nej ravnajo ministri v vsih rečéh, ktere narodske pravice vtičejo, in nar bolj bojo ljudstvam vstregli. Ministri vedó, ktere dežele so po rodu nemške, ktere slovanske, ktere lažke i. t. d. Po ti vednosti nej **brez vprašanja ukažejo**: kaj se ima v eni, kaj v drugi deželi v kancelijah in šolah zgoditi, kar narodski jezik vtiče. Tako bo na enkrat konec vsih nasprotnih misel in vsim narodom se bo pravica zgodila.

Če bojo pa ministri v tacih rečéh, ki narodske pravice vtičejo, staro pot „um Bericht“ hodili, bo vprašanje zmirej take možé zadelo, kteri stariga navajeni, bojo večidel v stari rog trobili in bojo še očitno dokazali, kako škodljivo bi bilo, če bi se iz starih vojnic stopilo in če bi se narodom njih pravica dala!!! Vzrok tacih „Berichtov“ se lahko vgane.

Poslanci! ki ste namestniki ljudstva v deržavnim zboru, storíte ta predlog ministram: de naj se v rečéh narodskih ustavnih pravíc vladarstvo postavi čez vse stranke (sie möchten sich über alle Partheien stellen), in dokler ne bojo novi deželni zbori svojih notranjih reči samí poravnovali, nej ukažejo ministri brez vprašanja: kaj se ima v šolah, kaj v kancelijah zgoditi, de bo narodom perva pravica — njih jezik — obvarovan.

II. Z dovoljenjem presvitliga cesarja so dali ministri 30. dan prosenca začasni cerkveni ukaz na znanje, v kterim 2. razdelk takole zapové:

„Prestop od kristjanske vére h kaki drugi véri je vsacimu perpušen, ki je 18. léto spolnil — samó tolé ima storiti, de gré k fajmoštru ali dušnimu pastirju svoje fare, in mu vpríčo dvéh mož ta prestop oznani; čez 4 tedne ima pa spet z dvema pričama k fajmoštru ali dušnimu pastirju priti in poterditi, de pri svoji volji ostane. Fajmošter ali dušni pastir je dolžan, po tém prestopniku pismo dati, ktero ta prestop skaže. Ako bi dušni pastir tega pisma iz kakoršniga vzroka ne hotel dati, ga imate pričú oblast dati. S téma dvema pismama gré prestopnik po tém k dušnimu pastirju tiste vére, h kteri želí prestopiti — in prestop je gotov.“

Mislimo, de ta ukaz ne bo nobenimu Slovencu zoper, zakaj kdor ima terdno katoljško véro, bo ostal, kar je: pravi katoljčan, če mu je tudi prestop h kaki drugi véri po novi postavi polajšan. Kdor pa prave vére nima, nej raji odstopi iz katoljške družbe, de dalje pohujšanja ne daje s svojim slabim zadržanjem.

Iz deržavniga zbora.

Pretečeni teden je deržavni zbor na dalje sklenil:

§. 4 „Le po sodnimu sklepu se kazin (štrafinga) odloči, in scer po tisti postavi, ktera je bila takrat veljavna, kader se je pregreha ali hudodelstvo dopernéslo.“

„Obsojenje k smerti je overženo.“ Če bojo tudi Cesar poterdili ta sklep, se ne bo smel prihodnič nobeden več k smerti obsoditi. Več dni so se poganjali poslanci zavoljo te reči. Veči del izmed poslancov je govoril zato, de obsojenje k smerti je grosovinska navada starih támnih časov. Posebno goreče zoper obsojenje k smerti je govoril neki duhoven, gosp. Sidon po imenu, ki je dokazal, de obsojenje k smerti ni človeško ne kristjansko, in de tudi ne straši hudodelnikov. Noben človek nima pravice družimu življenja vzeti, ki je dar božji; če kdo kdor kakiga družiga umori, dopernese hudodelstvo: ali pa sme pravična sodba hudodelstvo s hudodelstvom povračati, de vbijavca k smerti obsodi? Hudodelstvo ostane hudodelstvo, nej ga dopernese, kdor koli ga hoče. Nevaren in hudoben človek se da hudo kaznovati, če se v ječo za celi čas svojiga življenja verže, kjer se bolj spokori, kakor o 3 dneh, ko je k smerti obsojen. — Nekteri so govorili tudi za obsojenje k smerti; sklep vsiga pa je bil, de je 197 poslancov bilo zoper, 106 pa jih je bilo za obsojenje smerti; tedej je bilo obsojenje k smerti po večini glasov overženo. — Nekteri so hotli, de bi se ta sklep berž Cesarju v poterjenje poslal, de bi se postava dala, de ne smejo nikjer nobeniga (tedej tudi na Ogerskim ne) ob glavo djati — pa ta predlog je bil po večini glasov zaveržen, in to je práv, če premislimo, de puntarska Košutova derhal je pahnila Dunajčanje v to nesrečo, in de bi zdej ravno ta derhal izsnéta bila od tega, kar je zapeljance zadélo.)

„Kazin očitniga dela in očitniga postavljanja na odér (Bühne) hudodelnikov, životno tepenje, vžiganje zamnjev na život in odvzetje premoženja je overženo.“

§. 5. Hišna pravica je nerazžaljiva. Preiskanje stanovaljša in pisem, ali odvzetje pisem je le po sodnim ukazu ali po zapovedi občinskiga glavarstva v primerlejih in načinih od postave odločenih pripušeno.“

„Nerazžaljivost hišne pravice ni zadržek, pri samim djanju zalezeniga, ali od sodništva zasledovaniga zapreti.“

§. 6. Skrivnost pisem se ne sme kratiti in odvzetje pisem se sme le po sodniškim ukazu in po vodbah postave zgoditi.“

„Postava zaznamva uradnike, kteri so za razžaljenje skrivnosti pošti izročeni pisem odgovorni.“

§. 7. Pravica prošnje in nabera podpisov na prošnje ni omejena.“ —

Iz poslancov vsih deželá so odbrali nektere može, ki so prevzéli srenjske ali soseskine postave izdelovati. Izmed krajnskih poslancov so izvolili dohtarja Ovjača v ta odbor, ki je bil več lét kantonski komisar na deželi, tedej je v teh rečéh dobro najden mož.

Povedka od Ljubljanskiga dohtarja.

Iz Ljubljane jo je perpihal en mazač, (Quaksalber) pred Božičem ene dni, in je tukej po Dolenskim ozdravljaj živino in ljudi, kér se je štulil strašno prebrisane glave biti. Pri nas je ozdravljaj eniga možá in eno ženo, ki sta na zdravim sercu bolna, — druge bolezní namreč nimata, kakor de se gerdo gledata kot pès in mačka. Ženi je obljubil, de jo bo mož posihmal bolj ljubil — ko mu je polno mavho naložila. Potem gré naprej, pride k enimu